

ASMANIN KÖKENİ VE TAKSONOMİSİ

TAKSONOMİ

(İsimlendirme, tanımlama, sınıflandırma)

- Ortak bilimsel dil oluşturmak
- İsmine doğru germplasm oluşturmak

ASMA AİLESİ

Familya: *Vitaceae*

(Uluslararası Botanik Adlandırma)

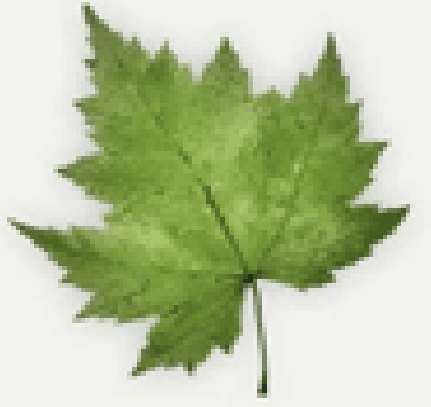
Ampelidaceae LOWE 1868

Ampelideae KUNTH 1821
PLANCHON 1887

Bölüm : *Spermatophyta*
Altbölüm : *Angiospermae*
Sınıf : *Dicotyledoneae*
Altsınıf : *Rosidae*
Üst takım : *Celastranae*
Takım : *Rhamnales*
Familya : *Vitaceae*

Takım : *Rhamnales*
Familya : *Vitaceae*
Rhamnaceae
Leeaceae

Vitaceae

Bitkiler: Otsu veya odunsu tırmanıcı veya sarılıcı çalı formunda

Özgün nitelik: Sülük ve salkımların yaprakların karşısında bulunması

Vitaceae Familyasında Cinsler

1. <i>Vitis</i>	<i>8. Pterisanthes</i>
<i>2. Ampelocissus</i>	<i>9. Tetrastigma</i>
3. <i>Ampelopsis</i>	<i>10. Cayrathia</i>
<i>4. Parthenocissus</i>	<i>11. Cissus</i>
<i>5. Clematicissus</i>	<i>12. Pterocissus</i>
<i>6. Landukia</i>	<i>13. Acareosperma</i>
<i>7. Rhoicissus</i>	<i>14. Cyphostemma</i>

1. <i>Vitis</i>	8. <i>Pterisanthes</i>
2. <i>Ampelocissus</i>	9. <i>Tetrastigma</i>
3. <i>Ampelopsis</i>	10. <i>Cayrathia</i>
4. <i>Parthenocissus</i>	11. <i>Cissus</i>
5. <i>Clematicissus</i>	12. <i>Pterocissus</i>
6. <i>Landukia</i>	13. <i>Acareosperma</i>
7. <i>Rhoicissus</i>	14. <i>Cyphostemma</i>

Odunsu yapıda;
4 veya 5'li çiçekler;
Vitis dışında $2n=40$

Ampelocissus: Asya, Afrika, Amerika ve Avustralya'nın tropik bölgelerinde rastlanır. Meyveleri tüketilebilir.

Parthenocissus ve ***Ampelopsis***: Daha çok Asya'nın, kısmen de Amerika kıtasının ılıman bölgelerinde yayılma alanına sahiptirler. Süs bitkisi olarak kullanılmaktadırlar. *Ampelopsis* cinsi Kuzey Amerika'ya özgü doğal florada yer alan ve peyzaj planlamada yaygın olarak kullanılan "Amerikan sarmaşığı" olarak adlandırdığımız üç türü ile öne çıkmaktadır.

Clematicissus ve ***Rhoicissus***: Afrika ve Avustralya'nın tropik alanlarında yayılmışlardır. Süs bitkisi olarak değerlendirilmektedirler.

Cissus: 4'lü çiçek yapısı ile tanımlanan Avustralya'da iyi bilinen süs formlarına sahip türleri içermektedir.

Tetrastigma ve ***Cyphostemma***: morfolojik sitolojik ve karyolojik benzerliklere sahip cinslerdir. *Tetrastigma* Güney-doğu Asya-Avustralya, *Cyphostemma* ise Afrika'ya özgüdür.

Cayratia: Asya ve Avustralya kıtasında oldukça heterojen yapıda bir cins olarak tanınır.

Pterisanthes: Güney-doğu Asya özellikle Endonezya'ya özgüdür.

Vitaceae Familyasına Giren Cinsler ve Bunlardaki Tür Sayıları

Cins adı	Tür Sayısı (Yaklaşık)	
	Coombe ve Dry (1992)	Galet (1970)
Tetrastigma Planch.	90	127(3)
Pterocissus Urb and Ekman	1	1
Pterisanthes Blume	20	19
Acareosperma Gagnep.	1	1
Clematicissus Planch.	1	1
Cayratia Juss.	45	65(1)
Ampelopsis Michx.	20	28(4)
Ampelocissus Planch.	95	90
Partenocissus Planch.	15	18
Rhoicissus Planch.	12	11
Cissus Linn.	350	347(16)
Vitis Linn.	59	110(28)
Landukia Planch.	-	1
Cyphostemma Planch.	-	231

Parantez içerisindeki rakamlar toplam içerisindeki fosil olarak bulunan tür sayısını göstermektedir.

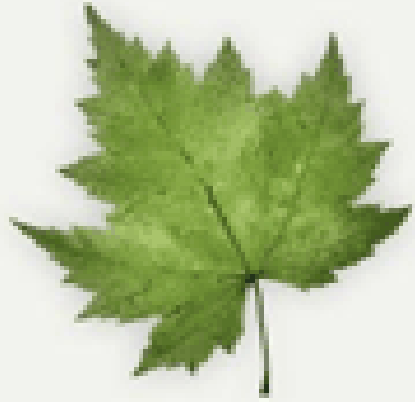

***Vitis* Cinsi ve Taksonomisi**

Familya : *Vitaceae*

Altfamilya : *Vitoideae*

Cins : *Vitis*

***Vitis* cinsi Kuzey yarıkürede Amerika, Avrupa ve Asya'da hemen hemen eşit yoğunlukta doğal dağılım göstermektedir.**

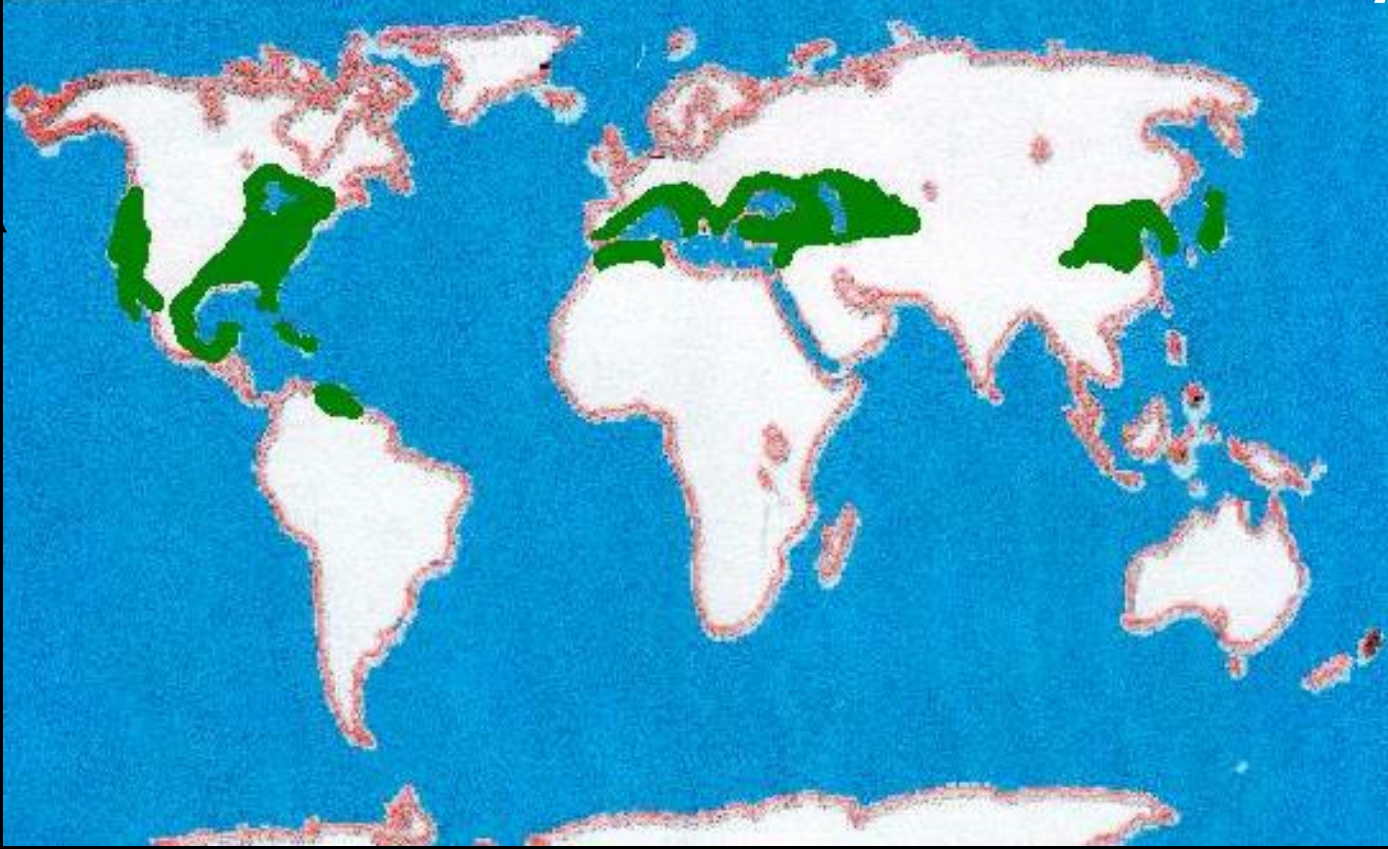
Tür sayısı: 100'den fazla sayıda tür.

Avrupa ve Yakınoğu Türleri: Kültür asması (*Vitis vinifera* L.)

Amerikan Türleri

- Kuzey Amerika
- Güney Amerika
- Meksika
- Karayipler

Asya Türleri

- Çin H.C
- Japonya
- Kore
- Moğolistan
- Himalayalar
- Güney asya
- Avustralya

Vitis Cinsine ait asmaların doğal yayılış alanları

ASMA

Takım : *Rhamnales*

Familya: *Vitaceae*

Cins : *Vitis*

Alt Cinsler

Euvinis

Muscadinia

1. Yakın Doğu ve Avrupa Türleri

Vitis vinifera L.

2. Amerikan Türleri

Vitis labrusca, *Vitis aestivalis*,
Vitis riparia, *Vitis berlandieri*,
Vitis rupestris, *Vitis rotundifolia*,

3. Asya Türleri

Vitis amurensis, *Vitis coignetiae*.....

M. rotundifolia

M. popenoeii

M. munsoniana

Euvitis altcinsine giren türlerin sınıflandırılması

<u>Seriler</u>	<u>Tür ve Sinonimler</u>	<u>Kökeni</u>
I. Candicansae	<i>V. candicans</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. champinii</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. doaniana</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. simpsonii</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. coriacea</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. longii</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
II. Labruscae	<i>V. labrusca</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
	<i>V. coignetia</i>	Asya (Japonya)

III. Caribaeae

V. caribaea

V. blancoii

V. lanata

Kuzey Amerika (Güney)

Kuzey Amerika (Doğu)

Asya

IV. Arizonae

V. Arizonica

V. californica

V. girdiana

V. treleasii

Kuzey Amerika (Batı)

Kuzey Amerika (Batı)

Kuzey Amerika (Batı)

Kuzey Amerika (Batı)

V. Cinereae

<i>V. cinerea</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. berlandieri</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. baileyana</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. bourgaeana</i>	Kuzey Amerika (Güney)

VI. Aestivalae

<i>V. aestivalis</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. linsecumii</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. bicolor</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. bourquina</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. gigas</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. rufotomentosa</i>	Kuzey Amerika (Doğu)

VII. Cordifoliae

<i>V. cordifolia</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. rubra</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. monticola</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. illex</i>	Kuzey Amerika (Doğu)
<i>V. helleri</i>	Kuzey Amerika (Doğu)

VIII. Flexuosae

<i>V. flexuosa</i>	Asya
<i>V. balansaeana</i>	Asya
<i>V. chunganensis</i>	Asya
<i>V. pilosa - nerva</i>	Asya
<i>V. thunbergii</i>	Asya
<i>V. fag ifolia</i>	Asya
<i>V. tsoii</i>	Asya
<i>V. chungii</i>	Asya
<i>V. pentagona</i>	Asya
<i>V. betulifolia</i>	Asya
<i>V. amurensis</i>	Asya
<i>V. piasezkii</i>	Asya
<i>V. reticulata</i>	Asya
<i>V. embergerii</i>	Asya
<i>V. retordii</i>	Asya
<i>V. hexamera</i>	Asya
<i>V. pedicellata</i>	Asya
<i>V. silvesirii</i>	Asya
<i>V. seguinii</i>	Asya
<i>V. chrysobotrys</i>	Asya

IX. Spinosae

V. armata

Asya

V. davidii

Asya

V. romaneti

Asya

X. Ripariae

V. riparia

Kuzey Amerika (Doğu)

V. rupestris

Kuzey Amerika (Doğu)

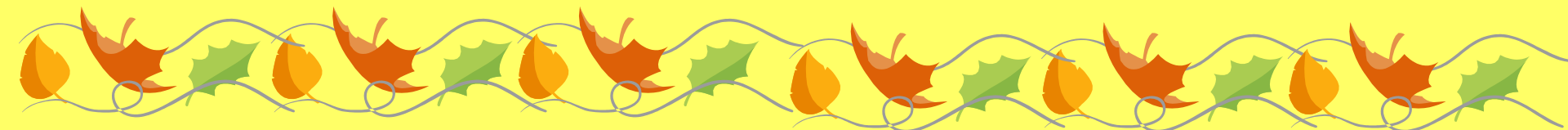
XI. Viniferae

V. vinifera

Batı Asya ve Ortadoğu,

V. silvestris

Asya, Avrupa

***Muscadinia* ve *Euvitis* Altçinsleri Arasındaki Farklar**

Özellikler	Muscadinia	Euvitis
Tür Sayısı	3	100'den fazla
Kromozom Sayısı	2n=40	2n=38
Kabuk	Yapışık	Kolaylıkla odun dokusundan ayrılır
Kabukta Lentisel Hücreleri	Var	Yok
Öz	Devamlı (Diyafagma yok)	Devamlı Değil (Diyafagma var)
Floem Lifleri	Radial	Tangential
Sülük	Basit, düz	Çatallı
Olgun Tane	Kendiliğinden dökülür	Kendiliğinden dökülmez
Çekirdek	Yuvarlağa yakın; ucunda gaga yok	Armut şeklinde; ucunda gagası var

***Vitis vinifera* L. subsp. *silvestris*
Gmelin**

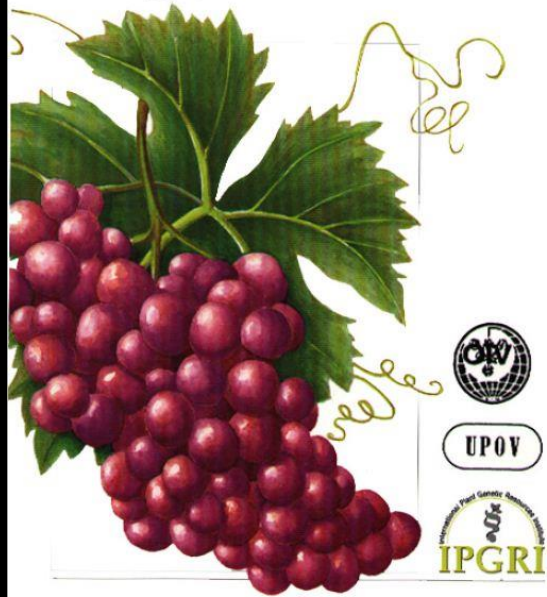
***Vitis vinifera* L subsp. *sativa* D.C**

- **Diocious (iki evcikli); nadiren erselik**
- **Bir yıllık dalı koyu kahverengi**
- **Erkek asmalarının yaprakları derin cepli, dilimli; dişi asmalar dilimsiz veya hafif dilimli**
- **Taneler uzunca, mor-menekşe renkli; susuz, ekşi**
- **Çekirdekleri küçük, kısa, yuvarlakça ve kalp şeklinde**
- **Çekirdeklerinin boynu kısa, karın tarafı düz, arka tarafı belirgin**

- **Monocious (tek evcikli-erselik)**
- **Bir senelik dalı kahverenginin değişik tonlarında**
- **Yapraklar çok değişik şekilli**
- **Taneler yeşil, sarı, kırmızı, siyah ve çeşitli renk nüansları gösterir; pek sulu ve lezzetli**
- **Çekirdekleri büyük (6-7mm), uzun armut şeklinde**
- **Çekirdeklerinin boynu uzun, karın tarafı kabarık, arka tarafı belirgin değil**

Grapevine

(*Vitis* spp.)

Ampelografi

Ampelos : asma
Graphe: tanımlama

Ampelografi; asma tür ve çeşitlerinin morfolojik ve anatomik özelliklerine dayalı olarak tanımlanmasıdır.

Önemi; gen kaynaklarının toplanması, korunması ve ismine doğruluğun sağlanması bakımından önem taşımaktadır.

IBPGR

OIV

UPOV

International Plant Genetic Resources Institute
International Union for Protection of New Varieties of
Plants
Office International de la Vigne et du Vin

Morfolojik özelliklere bağlı karakterizasyon

Moleküler Markör Teknikleri kullanılarak genetik
tanımlama